

heb ooit geprobeerd een trimestrieel overleg tot stand te brengen tussen het OCMW en een vertegenwoordiging van de lokale huisartsenkring, maar dat was geen onverdeeld succes. Meer recent werd het verzoek van een lokale groepspraktijk om maandelijks binnen haar muren ruimte te bieden aan een sociaal assistente van het OCMW om er (decentraal) spreekuur te houden door de lokale mandatarissen van de hand gewezen. Aan de andere kant zijn we er wel in geslaagd iedereen van het lokale zorg- en welzijnslandschap samen te brengen in het Welzijnsforum: een platform voor kennismaking, informatie-uitwisseling, en aanzet tot gezamenlijke planning tussen de soms zeer verscheidene spelers in het lokale zorgsysteem.

Tijden veranderen en geesten kunnen rijpen. En, zoals ook Ellen Wayenberg met klem stelt, lokale besturen zijn uniek geplaatst om de regie aan lokaal gezondheidsbeleid op te nemen. Ze kunnen op zijn minst vier functies vervullen: kadersteller, designer, uitbouwer van lokale netwerkcapaciteit en arbiter bij conflicten, en ten slotte participator.

Het is mijn overtuiging dat het in het belang van de lokale bevolking en dus ook de verantwoordelijkheid van democratisch verkozen lokale besturen is goede en bereikbare basisgezondheidszorg op een duurzame manier te verankeren in de gemeenschap voor de volgende dertig tot veertig jaar. En dit te bewerkstelligen via de ondersteuning van multidisciplinaire samenwerkingsverbanden. Misschien wordt degelijke, bereikbare en duurzame eerstelijnszorg wel een thema in de komende gemeenteraadsverkiezingen? Ik zou het in ieder geval zeer toejuichen. ■

**BART CRIEL IS HOGLERAAR DEPARTEMENT VOLKSGEZONDHEID
INSTITUUT TROPISCHE GENEESKUNDE ANTWERPEN,
EX-OCMW-VOORZITTER GEMEENTE KRUIBEKE, EN ECHTGENOOT
VAN EEN HUISARTS**

Sociaal contact belangrijker dan oogst

Volkstuin of zorgtuin? In het concept Warme Tuin combineert de Landelijke Gilden het beste van beide werelden. Ruimte voor tuinieren, ook door bewoners van zorgvoorzieningen, en sociaal contact tussen tuiniers en bewoners.

Een warme tuin is een volkstuin in een zorgvoorziening. Het is geen klassieke volkstuin en ook geen klassieke zorgtuin. Het is een mix van beide. Het sociale contact is er belangrijker dan de grootte van de oogst. Er zijn in Vlaanderen veel volkstuinten waar mensen hun eigen stukje grond bewerken, maar tegelijk sociale contacten leggen met andere tuiniers. Daarnaast bestaan er ook al zorgtuinen: tuinen in zorgvoorzieningen waar medewerkers en vrijwilligers samen met bewoners tuinieren. Landelijke Gilden combineert beide soorten tuin en doopt dit concept 'warme tuin': een volkstuin binnen de 'muren' van een zorgvoorziening, zoals een woonzorgcentrum. Een warme tuin biedt de bewoners de kans actief bezig te zijn, of gewoon te genieten van het kijken naar tuinierende mensen. Het idee is eenvoudig en origineel: een zorgvoorziening stelt grond ter beschikking waarop mensen uit de buurt komen tuinieren. Ook scholen of verenigingen kunnen er een tuintje onderhouden. Bewoners van de zorgvoorziening komen kijken of werken mee. In deze volkse tuin (waar mensen uit het dorp samen tuinieren) en zorgende tuin (waar tuinieren een therapeutische waarde aanbrengt) ontstaat een verbinding tussen de bewoners en de buitenwereld – dorpsbewoners, bezoekers, vrijwilligers – op een spontane en laagdrempelige manier, omdat de tuiniers niet het gevoel hebben dat ze een maatschappelijk engagement opnemen. Ze bewerken immers gewoon hun tuintje. De warme tuin brengt mensen op een spontane manier in contact met de niet-evidente of onbekende context van een zorgvoorziening. Door de inzet van de vrijwilligers blijft de personeelsinzet vanuit de voorziening beperkt.

Welkom in warme tuin Brecht

Onder impuls van Annemie Van Dyck, OCMW-voorzitter en schepen van Landbouw, en ergotherapeute Inge Rombouts werkte het OCMW van Brecht het warme-tuinconcept uit op de terreinen achter het woonzorgcentrum Sint-Maria. Er werd al eerder getuinierd met één groentebak, maar op 11 mei 2017 kreeg

Het idee is eenvoudig en origineel: een zorgvoorziening stelt grond ter beschikking waarop mensen uit de buurt komen tuinieren. Bewoners van de zorgvoorziening komen kijken of werken mee.

de tuin er vier groentebakken bij, op maat gemaakt voor mensen met een rolstoel of rollator. De scholieren van Kristus-Koning van deelgemeente Sint-Job leverden het ontwerp en timmerden de bakken. De Landelijke Gilde-afdelingen uit Brecht, Overbroek en Sint-Lenaerts brachten de grond, plaatsten de bakken en gaven informatie over de gewassen. Momenteel zijn er vijf bewoners actief in de warme tuin. Zij wonen in het woonzorgcentrum en in de aanpalende serviceflats. Elke bewoner heeft zijn eigen groentebak en staat ook in voor het onderhoud ervan. Een van de bakken werd een belevingsbak, hier kunnen alle bezoekers aan de kruiden voelen, ze plukken, ruiken en proeven! In het najaar werd met de oogst pompoensoep gemaakt. Eerder al konden de bewoners genieten van lekkere aardbeien, tomaten en radijsjes. Maar vooral leerden bewoners en bezoekers elkaar op een ongedwongen manier beter kennen.

De zoektocht naar een plaatselijk netwerk

Landelijke Gilden is overtuigd van het concept en ondersteunt de start van warme tuinen. Een kant-en-klare warme tuin bestaat echter niet, want in elke voorziening en elke buurt is de context anders. Plaatselijk moet u aan de slag met uw netwerk, en daarbij kan Landelijke Gilden een rol spelen door de voorzieningen in contact te brengen met de plaatselijke afdelingen. Landelijke Gilden begeleidt deze 'snuffelsessie', projectmedewerker Karen Verplancke komt langs om het warme-tuinconcept samen met de zorgvoorziening, de plaatselijke Landelijke Gilde en moge-

lijke vrijwilligers te verkennen: wat zijn de mogelijkheden, zijn er knelpunten? Al deze vragen passeren de revue. Afhankelijk van wat deze bijeenkomst oplevert, beslissen de deelnemers om met een warme tuin te starten of niet. Als ze het doen, levert Landelijke Gilden een startpakket met campagnemateriaal, tips om aan de slag te gaan en te blijven, regelmatige communicatie via nieuwsbrief en Facebook.

KAREN VERPLANCKE IS PROJECTMEDEWERKER
WARME TUIN BIJ LANDELIJKE GILDEN

karen.verplancke@landelijkegilden.be
T 0473-45 75 87

Het warme-tuinproject wordt mee mogelijk gemaakt door cofinanciering uit Platteland Plus, bestaande uit middelen van Vlaanderen en de provincie Antwerpen. Cera maakt het mogelijk de campagne over heel Vlaanderen bekend te maken bij zorgvoorzieningen en plaatselijke afdelingen.

**HET SUCCES VAN DE
WOONZORGZONE
BEWIJST DAT EEN
LOKAAL BESTUUR MET
VISIE EN MET DEGELIJKE
ZORG OP MAAT
EEN GROTE IMPACT
KAN HEBBEN OP DE
LEVENSQUALITEIT
VAN MENSEN.**

Myriam Deloddere
OCMW-secretaris Wervik

